

[Bøgholm.]

der skabes et eksiluniversitet. Det skulle ikke være et universitet, hvor denne ungdom lærer jura og medicin, det kan den lære ved Vesteuropas og Amerikas universiteter. Det skulle være et universitet, hvor der ikke blot skabtes et intellektuelt kammeratskab mellem de unge flygtninge, men hvor de også blev ført ind i deres egne folks historie, ind i deres egne folks litteratur og ind i deres egne folks sprog.

Det ville være en smuk opgave for Danmark at være med her. Det ville være en smuk opgave, om vi ville være i stand til at give tilbud om at have et sådant eksiluniversitet i vort land, hvor man vel kunne synes, at Bernstorff slot eller en dansk herregård ville skabe de smukkeste mulige rammer omkring et eksiluniversitet, der jo naturligt måtte blive et lille universitet.

Vi møder flygtningespørgsmålet på så mange måder. Vi møder det politisk og nationalt ved vor grænse i syd, og det kan kun beklages, at dette spørgsmål ikke er bragt til løsning fra tysk side, således som vi havde lov til at gå ud fra at det ville blive det. Der råder overhovedet en beklagelig usikkerhed over den danske folkedels arbejdskår i Sydslesvig. Det hænder så ofte, at der kommer bud dernedefra, der kun vanskeligt kan give tillid til de arbejdskår, der er vore landsmænds syd for vor grænse. Der var forleden en meddelelse om, at man fra amerikansk side påtænkte at stille penge til rådighed for blade i Vesttyskland, og deriblandt også for det ledende tysksindede organ i byen Flensborg. Det er naturligt, og det er utvivlsomt også rigtigt, at man ser det som en opgave der, hvor det tyske demokrati skal bygges, at sikre, at der er en presse, som er i stand til at udøve den kulturmission, det er en presses opgave at udøve; men det ville føles urimeligt, om økonomisk støtte blev givet til et blad, der ser det som selve sin hovedopgave at stå de interesser imod, der er den danske folkedels interesser i Sydslesvig, og blev givet ensidigt til dette blad.

Det må overhovedet ud fra en almindelig demokratisk betragtning synes betænkeligt, at der gives pengestøtte på denne måde til blade. Det måtte synes rimeligere, om der blev givet adgang for disse blade til at købe papir på rimelige vilkår, og at denne adgang naturligvis, hvor det gælder Sydslesvig, blev givet ikke blot til den tysksindede demokratiske presse, men blev givet på nøjagtig samme måde — hverken mere eller mindre — til de to dansksindede blade, der udkommer i Flensborg. Det måtte

måske videre være en forudsætning for en sådan aktion, at det blev sikret, at de dansksindede blade dannede fik offentlige annoncer i samme omfang som de tyske. Vi har aldrig fra vor side ønsket, at dansksindede blade skulle stilles bedre end tysksindede, men vi ønsker, at de skal stilles på samme måde, og at de nationale brydninger, der er naturlige i grænselandet, skal finde sted således, at den ene part ikke på forhånd er ringere stillet end den anden.

Man fører fra tysk side så ofte spørgsmålet frem om gensidighedsprincippet, og man taler om mindretalstraktat. Der er vel ikke nogen dansk, der har noget at indvende mod gensidighedstanken. Vi har aldrig krævet bedre kår for os selv, end vi har været rede til at give andre, men en mindretalstraktat ville altid være et instrument, der betød indblandingsmulighed for den store magt, hvorimod naturligvis en sådan mulighed slet ikke ville være tilstede for den lille magt, selvom den ville ønske at benytte sig af den. I vor tid, hvor det europæiske samarbejde opbygges på så mange måder, vil det sikkert være rigtigt at se dette forhold som et led i det europæiske samarbejde, og hvis man nåede frem til at sikre udformningen af gensidighedstanken gennem oprettelse af en mindretalsdomstol, tror jeg, man ville være nået så vidt i denne retning, som det overhovedet ville være muligt at nå. Så ville man have givet Tyskland selve det princip, man ønsker fra tysk side, og man ville have gjort det på en måde, der ikke kunne siges at rumme farer, set fra et dansk synspunkt.

Spørgsmålet om Sydslesvigs fremtid er naturligvis på mange måder knyttet til selve den omordning af forholdene, der finder sted eller kan antages at finde sted i det tyske rige. Når der nu tales om muligheden af en afrustning af Tyskland, har man vel lov til at sige, at dette spørgsmål havde ligget lettere og bedre, om Sydslesvig havde haft den ene eller den anden form for udvidet selvstyre, selvstændig status i statslig tilknytning til det tyske rige. Det er meget vanskeligt at se, om det vil være muligt at sikre de rimelige danske interesser, om der ikke på den ene eller den anden måde gives et selvstyre til Sydslesvig indenfor det tyske rige. Hvis der bliver tale om et samlet Tysklands afrustning — og det er jo en af de tanker, der drøftes netop i disse dage —, vil den vel betyde, at Vesten politisk rykker sine grænser frem til den tyske østgrænse. Det ville betyde, at Vesten fik mulighed for at tale med østtysk ungdom, der i dag vokser op udenfor det demokratiske fællesskab;